

Spacer historyczny PTTK i TPK * 11 listopada 2021 r.

Wkrótce po wybuchu wojny w 1914 r. wschodnia Wielkopolska znalazła się pod okupacją niemiecką, w granicach utworzonego w 1915 r. generał-gubernatorstwa warszawskiego. Przed wybuchem wojny Konin był jedynym ośrodkiem o statusie miasta w ówczesnym powiecie konińskim. Liczące niespełna 10 000 mieszkańców miasto stanowiło lokalne centrum wymiany handlowej i w ograniczonym zakresie zaplecze wytwórcze dla rolniczej okolicy. Konin był ośrodkiem administracyjnym dla dwóch powiatów, gdyż tutaj utworzono Cesarski Niemiecki Zarząd Cywilny w Koninie obejmujący powiaty: koniński i słupecki.

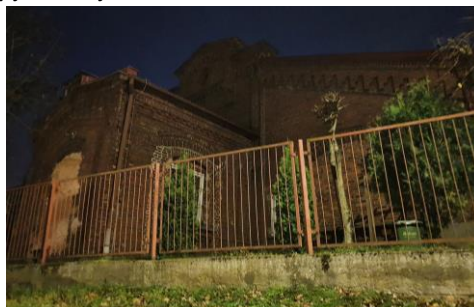
Przed wojną w Koninie znajdowały się jedyne w regionie koszary i w nich ulokowano niemiecki garnizon wojskowy. Przed budynkami dawnych koszar Piotr Rybczyński, kierownik Archiwum Państwowego w Poznaniu Oddział w Koninie i prezes Towarzystwa Przyjaciół Konina, rozpoczął opowieść o sytuacji w mieście 10 listopada 1918 roku. Organizacyjnie spacer historyczny 103 lata po tych wydarzeniach wparło Miasto Konin i Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno - Krajoznawczego w Koninie. Przygotowane zostały mapy trasy spaceru z zaznaczonymi obiektami oraz nagłośnienie. Członkowie TPK popularyzowali XII Kwestę na Renowację Konińskich Nekropolii.

Cmentarz wojskowy z okresu I wojny światowej w Koninie został założony przez okupacyjne władze niemieckie w miejscu dawnej, dziewiętnastowiecznej prochowni zbudowanej przez stacjonujące wtedy w Koninie wojska rosyjskie. Niemcy miejsce spoczynku dla żołnierzy walczących ze sobą armii rosyjskiej i niemieckiej opatrzyli tablicą z napisem: VON DEUTSCHEN DEN GEFALLENEN TAPFEREN GEGNERN. Co znaczy: Niemcy dzielnym poległym przeciwnikom swoim. Tak po stronie rosyjskiej jak i niemieckiej polegli żołnierze o polskich nazwiskach.

Okolice cmentarza wojskowego długo słynęły z licznych wiatraków.

Przed dawną ujeżdżalnią wojsk carskich Piotr Rybczyński objaśnił dzieje budynków zwanych "ujeżdżalnią" lub "maneżem". "Rada Żołnierska (...) znajdujące się w maneżu 5000 cetnarów słomy i siana stanowiące własność władz wojskowych gotowa jest oddać miastu pod pewnymi warunkami...."

11 listopada 2021
Wymarsz godz. 16¹⁵

Spacer historyczny z Komendantem Piotrem Rybczyńskim szlakiem miejsc związanych z wydarzeniami 10-11 listopada 1918 r.

Zbiórka przy dawnych koszarach w Koninie, ul. Kaliska 19 (obecnie Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy) o godz. 16⁰⁵

Trasa spaceru: koszary przy ulicy Kaliskiej, cmentarz wojenny przy ulicy Szpitalnej, koszary przy ulicy Zagórowskiej, dawna Kasa Powiatowa i Kinoteatr Polonia przy ulicy Zofii Urbanowskiej, Plac Wolności, ratusz przy ulicy Wiosny Ludów. Zakończenie godz. 1745

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
KONIN

KONIN
Ciepły klimat

Dawny Urząd Skarbowy (zwany potocznie Kasą Powiatową) i kinoteatr Polonia.

Komendant POW Dyc w sali kina „Polonia” zwołał wiec peowiaków i obywateli Konina. Wybrana na wiecu Komisja Obywatelska udała się do siedziby władz powiatowych przy rynku (Plac Wolności). Znajdowali się tam niemieccy urzędnicy zarządzający cywilnego. Dyc zażądał wydania znajdujących się tutaj w skrzyniach karabinów.

Po przejęciu broni oddział POW przeszedł do gmachu szkoły handlowej.

„Pogrzeb ofiar gwałtu Prusaków” odbył się w środę 13 listopada 1918 r.

Opis wydarzeń 10-11 listopada 1918 r. w Koninie jest dostępny pod adresem: <https://docplayer.pl/70256999-100-lecie-odzyskania...>

Spacer historyczny szlakiem miejsc związanych z wydarzeniami 10 i 11 listopada 1918 r. odbył się 11 listopada 2021 r. Organizatorzy: Towarzystwo Przyjaciół Konina, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział w Koninie, Miasto Konin.

Tekst, zdjęcia: W. Gruszczyńska